

Nr 160.

Ankom till riksdagens kansli den 17 maj 1940 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare bidrag till föreningen till minne av Konung Oscar I och Drottning Josephina för upprätthållande av verksamheten vid skyddshemmet åkerbrukskolonien Hall.

(3:e avd.)

I propositionen nr 212 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden den 12 april 1940, föreslagit riksdagen medgiva, att föreningen till minne av Konung Oscar I och Drottning Josephina må för upprätthållande av verksamheten vid skyddshemmet åkerbrukskolonien Hall under budgetåret 1939/40 — utöver det tillfälliga driftbidrag, som beviljats föreningen för verksamheten därstädes under senare halvåret 1939 — åtnjuta ett tillfälligt driftbidrag av 18,000 kronor, att utgå från det för nämnda budgetår under femte huvudtiteln anvisade förslagsanslaget till bidrag till driften av icke statliga skyddshem.

Enligt ett mellan Kungl. Maj:t och kronan, å ena sidan, samt föreningen, å den andra, den 24 mars 1938 träffat avtal äger föreningen att av statsmedel uppbära ett fast årligt bidrag av 900 kronor för envar av 100 platser vid skyddshemmet. Därjämte erlägger statsverket ersättning för vissa kostnader för från skyddshemmet utackorderade eller villkorligt utskrivna elever. Vidare äger föreningen att enligt tidigare meddelade bestämmelser av statsmedel uppbära dels visst avlöningsbidrag, dels ock visst hyresbidrag. För vart och ett av de senaste budgetåren har föreningen härutöver av statsmedel tillerkänts ett tillfälligt driftbidrag. För verksamheten under senare halvåret 1939 har föreningen tilldelats dylikt bidrag med 3,500 kronor.

På därom av Kungl. Maj:t framlagt förslag beslöt 1938 års riksdag, att egendomen Hall skulle övertagas av fångvården och att å densamma skulle uppföras en säkerhetsanstalt för förvarade och internerade samt en sinnessjukavdelning. I samband därmed skulle skyddshemsverksamheten vid Hall upphöra och eleverna överflyttas delvis till en ny statlig anstalt för själsligt abnorma manliga skyddshemselever å kronoegendomen Lövsta nr 1 i Trosa-Vagnhärads socken av Södermanlands län och delvis till statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar å Salbohed, vilken med hänsyn härtill skulle utbyggas. Det har tidigare beräknats, att fångvården skulle kunna övertaga egendomen Hall omkring den 1 januari 1940. På grund härav avsåg det tillfälliga driftbidrag, som senast beviljades för verksamheten vid Hall, allenast senare halvåret 1939.

I skrivelse den 14 december 1939 har *föreningen* anfört, att — enligt vad föreningen inhämtat — anstalterna å Lövsta och Salbohed icke kunde börja emottaga elever från Hall förrän tidigast den 1 maj 1940 och att därför den nuvarande verksamheten vid Hall icke kunde beräknas bliva helt avvecklad förrän den 1 juli 1940. På grund härav och under förmälan att ökat underskott kunde beräknas uppkomma å verksamheten vid Hall för senare halvåret 1939, har föreningen hemställt dels om statsbidrag med ytterligare 5,100 kronor för sistnämnda halvår, dels ock om tillfälligt bidrag med 18,900 kronor för täckande av beräknad brist under första halvåret 1940. Sistnämnda brist har föreningen uppskattat på sätt framgår av följande förslag till utgifts- och inkomststat.

<i>Utgifter.</i>	Kronor
Avlöningar (inklusive dyrtidstillägg och tillfälligt löneförstärkning) ..	55,600
Omkostnader för styrelse, revision m. m.	2,000
Pensionsavgifter till statens pensionsanstalt	500
Pensioner	1,500
Byggnader	500
Inventarier	500
Utspisning	18,000
Bränsle och lyse m. m.	14,400
Beklädnad (inom anstalten)	3,000
Beklädnad och utrustning m. m. vid villkorlig utskrivning och utackordering	4,800
Renhållning	1,500
Hälso- och sjukvård	2,500
Flitpengar till eleverna	1,100
Försäkringar	2,600
Allmänna omkostnader	9,400
Räntor å statslån	16,250
<hr/>	
Säger utgifter kronor	134,150

<i>Inkomster.</i>	Kronor	Kronor
Befattningshavares pensionsavgifter	—	375
Ersättning för personalbostäder	—	4,400
Överskott å jordbruket	—	15,000
Diverse inkomster	—	650
Elevavgifter från kommuner:		
85 elever å 150	12,750	
för elever under villkorlig utskrivning och utackordering ..	650	
beklädnadsbidrag	1,000	14,400
Statlig skyddshemsavgift:		
fast avgift	45,000	
för elever under villkorlig utskrivning och utackordering ..	200	45,200
Övriga bidrag av staten:		
avlöningsbidrag	16,850	
hyresbidrag	18,375	35,225
<hr/>		
Säger inkomster kronor	115,250	
Brist (134,150—115,250)	kronor	18,900.

I enlighet härmed har föreningen hemställt om ytterligare statsbidrag med sammanlagt (5,100 + 18,900) 24,000 kronor.

Över föreningens framställning har utlåtande den 28 februari 1940 avgivits av *socialstyrelsen*, som därvid uppskattat utgifterna för första halvåret 1940 till 3,000 kronor lägre och inkomsterna för samma tid till 4,000 kronor högre än föreningens tablå utvisar. Föreningens uppskattning av bristen för senare halvåret 1939 har styrelsen däremot lämnat utan erinran. I enlighet härmed har socialstyrelsen tillstyrkt anvisande av ytterligare statsbidrag med sammanlagt (5,100 + 18,900 — 7,000) 17,000 kronor.

Sedan föreningen i skrivelse den 1 mars 1940 upplyst, att den verkliga bristen för senare halvåret 1939 uppgått till 6,188 kronor, har *statskontoret* i utlåtande den 1 april 1940 tillstyrkt anvisande av ett till (6,100 + 11,900) 18,000 kronor avrundat belopp.

Departementschefen har för egen del yttrat:

Av de uppgifter, som lämnats av ifrågavarande förening framgår, att — i trots av de bidrag, som beviljats föreningen — å verksamheten vid Hall under senare halvåret 1939 uppkommit ett underskott av 6,188 kronor. Underskottet, som väsentligen lär vara en följd av under år 1939 inträdda prisstegringar, synes böra täckas av statsmedel. Då vidare den vid Hall bedrivna verksamheten icke, såsom tidigare beräknats, kunnat nedläggas vid utgången av år 1939 utan torde få i huvudsak fortgå intill den 1 juli 1940, finner jag det erforderligt, att föreningen erhåller driftbidrag till verksamheten under första halvåret 1940 med belopp, som ungefär motsvarar det underskott, vilket kan antagas uppkomma för sistnämnda halvår. Att exakt uppskatta detta underskott låter sig uppenbarligen icke göra, men socialstyrelsens kalkyler i ämnet torde kunna i huvudsak godtagas. I likhet med statskontoret anser jag därför, att föreningen bör för verksamheten vid Hall under budgetåret 1939/40 — utöver det tillfälliga driftbidrag, som beviljats föreningen för verksamheten därstädes under senare halvåret 1939 — tillerkännas ett ytterligare driftbidrag av tillhoppa 18,000 kronor. Driftbidraget bör bestridas från det å riksstaten för budgetåret 1939/40 under femte huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till bidrag till driften av icke statliga skyddshem. Såsom socialstyrelsen föreslagit bör som villkor för bidragets uppbärande föreskrivas, att detsamma skall gå i avräkning å det ersättningsbelopp, vilket kan bli tillerkänt föreningen för förnödenheter, som vid statens övertagande av skyddshemmet må komma att inlösas av statsverket. Då det av mig förordade bidraget icke kan tilldelas föreningen utan att riksdagen därtill lämnat sitt medgivande, torde dylikt medgivande böra utverkas.

Med hänsyn till föreliggande omständigheter finner sig utskottet böra tillstyrka, att ytterligare 18,000 kronor anvisas som tillfälligt driftbidrag till skyddshemsverksamheten vid Hall under budgetåret 1939/40. I enlighet med vad departementschefen förordat bör som villkor för bidragets uppbärande föreskrivas, att detsamma skall gå i avräkning å det ersättningsbelopp, vilket kan bli tillerkänt föreningen för förnödenheter, som vid statens övertagande av skyddshemmet må komma att inlösas av statsverket.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må medgiva, att föreningen till minne av Konung Oscar I och Drottning Josephina må för upprätthållande av verksamheten vid skyddshemmet åkerbrukskolonien Hall under budgetåret 1939/40 — utöver det tillfälliga driftbidrag, som beviljats föreningen för verksamheten därstädes under senare halvåret 1939 — åtnjuta ett tillfälligt driftbidrag av 18,000 kronor, att utgå från det för nämnda budgetår under femte huvudtiteln anvisade förslagsanslaget till bidrag till driften av icke statliga skyddshem.

Stockholm den 17 maj 1940.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit från första kammaren: herrar *Nilsson* i Malmö, *Johansson* i Fredrikslund, *Asplund*, *Andersson* i Fältenborg, *Andrén*, *Ström* i Lidköping, *Heiding*, *Lindström*, *Magnusson* i Kalmar, *von Heland*, *Nisser* och *Andersson* i Arboga; samt

från andra kammaren: herrar *Råstock*, *Jansson* i Falun, *Magnusson* i Skövde, *Törnkvist*, *Svensson*, *Eriksson* i Stockholm, *Danielsson*, *Jonsson* i Eskilstuna, *Närlinge*, *Ward*, *Staxäng* och *Andersson* i Malmö.
